

Sajátos sportélet a Dagesztáni Köztársaság példáján

Szekeres Nóra- Dr. Hideg Gabriella

Pécsi Tudományegyetem, Egészségtudományi Kar, Fizioerápiás és Sporttudományi Intézet

I. Bevezetés

Ha megkérdeznénk minket arról, hogy miért sportolunk, számos indokot lennének képesek megnevezni.

A sport jótékony hatásait mára a tudomány is elismerte, csokorba szedve minden olyan tulajdonságát, amely pozitívan hat az emberi test és szellem működésére. Sportolunk, hogy fittekek, hogy egészségesek legyünk, hogy jól nézzünk ki, hogy mentálisan kiegyensúlyozottá váljunk felgyorsult mindennapjainkban.

Vannak azonban olyan helyek a világon, ahol a sport egészen speciális szerepet kap egy társadalom életében.

Dagesztán az óriási Oroszországi Föderáció kicsiny köztársasága, amely a rohanó világgal ellentétben, mintha egészen megállt volna az időben. A tradícióhoz hű, kulturálisan rendkívül sokszínű ország számos problémával küzd. Viharos, háborúkkal átitatott történelmét veszéllyel teli, gerillaharcokkal és terrortámadásokkal átszótt XXI. századi hétköznapiak követik.

A legnagyobb problémát az autonómiáért küzdő Csecsenföld, valamint azok, az elvakult nézeteket követő, vallási fanatikusok jelentik, akik torzítják a dagesztáni fiatalok szemléletét, ezzel csatlakozásra ösztönözve őket a terrorszervezethez.

Az általános veszélyhelyzet miatt nyilvánvalóvá vált, hogy egy olyan szemléletmódot kell átadni a fiatalok számára, amely távol tartja őket a végletekben gondolkodó gíhádista mozgalmak értékrendjétől.

Ennek egyik legfontosabb eszköze- a vallás és a kultúra mellett – a sport. Fiatal fiúk százai töltik meg a helyi birkózótermeket, sportiskolákat, együtt harcolva a legnagyobb dagesztáni sportolókkal, akik pozitív példaként inspirálják a feltörekvő generációk munkásságát és motivációját. (1.kép)

2. Kép Khabib Nurmagomedov, könnyűsúlyú, Ultimate Fighting Championship világbajnok 2020. 10. 24.-én vonult vissza veretlenül

III. A dagesztáni sportélet és sporteredmények

Dagesztán esetében egy iszlám vallású népről beszélünk, amely az esetek túlnyomó többségében elutasítja a világi tanításokat, valamint kultúrájából adódóan nem veti meg az alkoholfogyasztást sem. Az utóbbi problémára megoldást nyújthat a vallási alapokon nyugvó közoktatás, azonban a vahhabista mozgalmakhoz tartozó egyének még mindig képzetebbek és műveltebbek: amely a fanatikus réteg fölényét támogatja. (Bilalov, 2015)

Bár a minisztérium egyértelműen amellett foglal álláspontot, hogy a hagyományos iszlám tanításokat kell átadni a fiatalok számára, és a dagesztáni emberek jelentősebb hányada hű kulturális értékeihez: a végső megoldás a terrorizmussal szemben a sport képében jelenik meg.

„Birkózunk, mert apáink, nagyapáink és dédapáink is birkóztak” – mondják a dagesztániak.

Fiatal fiúk százai, rendkívül kemény körülmények között edznek birkózó termekben és sportiskolákban, sok esetben védőfelszerelés nélkül. Náluk idősebb családtagjaik segítik őket, akik szintén sportmúlttal rendelkeznek, valamint azok a sportolók, akik nemzetközi szinten is elismertek. A dagesztáni nép célja, hogy összegyűjtse a fiatalokat és a sport szellemében nevelje őket, így formálva értékrendjüket, megakadályozva, hogy „erdőlakók” legyenek belőlük. Önvédelmet tanulnak, amelyet alkalmazhatnak a rosszszándékú emberekkel szemben, megvédhetik családjukat.

A dagesztáni emberek számára a háború rendkívül közeli jelenség, amit nem a történelemből ismernek meg. Edzéseik olyanok akár a katonaságra való felkészítés, számukra minden mérkőzés: háború. Gyakorlatilag adaptálódnak a helyzethez, és európai emberként meg kell értenünk, hogy nekik, ott, szükségük van arra, hogy ilyen szellemiségben neveljék őket, különben összeomlanának a gerillaharcok közepette. A sportág további pozitív hatása lehet a folyamatos stressz levezetése, amit mindennapjaikban megélnék, ezzel elkerülve a személyiséget és idegrendszerét érintő komolyabb károsodásokat.

Politikai és sportpolitikai szempontból a moszkvai vezetés támogatása megszilárdulhat a sportot illetően, hiszen a szomszédos Csecsenföldre is nagy hatással vannak a dagesztáni törekvések.

A nemzetközi sportvilágban folyamatosan növekedik az érdeklődés a kevert harcművészetek (MMA) iránt. A dagesztáni fiatalok jelenléte és vitathatatlan eredményei pedig rámutatnak arra, hogy mentalitásuk és képzettségük megállja a helyét a világ legnagyobb sportolói között is. Kemény munkájuk, mentalitásuk és a birkózás technikai elemeire építő, sajátos küzdőstílusuk remek kitérés lehetőséget biztosít a következő generáció számára.

Szabadfogású birkózásban több, mint 200 aranyéremmel rendelkeznek nemzetközi versenyeken, ami azért is csodálatra méltó, mert a köztársaság területe nagyjából Magyarország felével azonos.

Az MMA világában pedig mind a Bellator, mind a UFC berkein belül elkerülhetetlennek számítanak a dagesztáni nevek. (1. ábra)

Az ország sikerei számos pozitív hatással vannak a fiatalokra: kerülik az alkoholfogyasztást, tiszteltudóbban bánnak szüleikkel és társaikkal, a tanulmányaikra kifejezetten összpontosítanak, érdekeltébbé váltak a sporttal kapcsolatos képzések, valamint a sportolók folyamatosan hangsúlyozzák az értelmetlen erőszak kerülését, arra hivatkozva, hogy az átlagember és egy harcművész képességei drasztikusan eltérnek egymástól. (UFC honlap)

A fiatalok egybegyűjtésével és képzésével megakadályozhatják, hogy rossz társaságba kerüljenek. A sport által egy olyan közösséget képesek kialakítani, amely az alázat, a becsületesség, a nyitottság és a kemény munka szellemiségében nevelkedik.

1. Kép Makhachkala és Hasavjurt birkózó iskoláiban készült felvételek

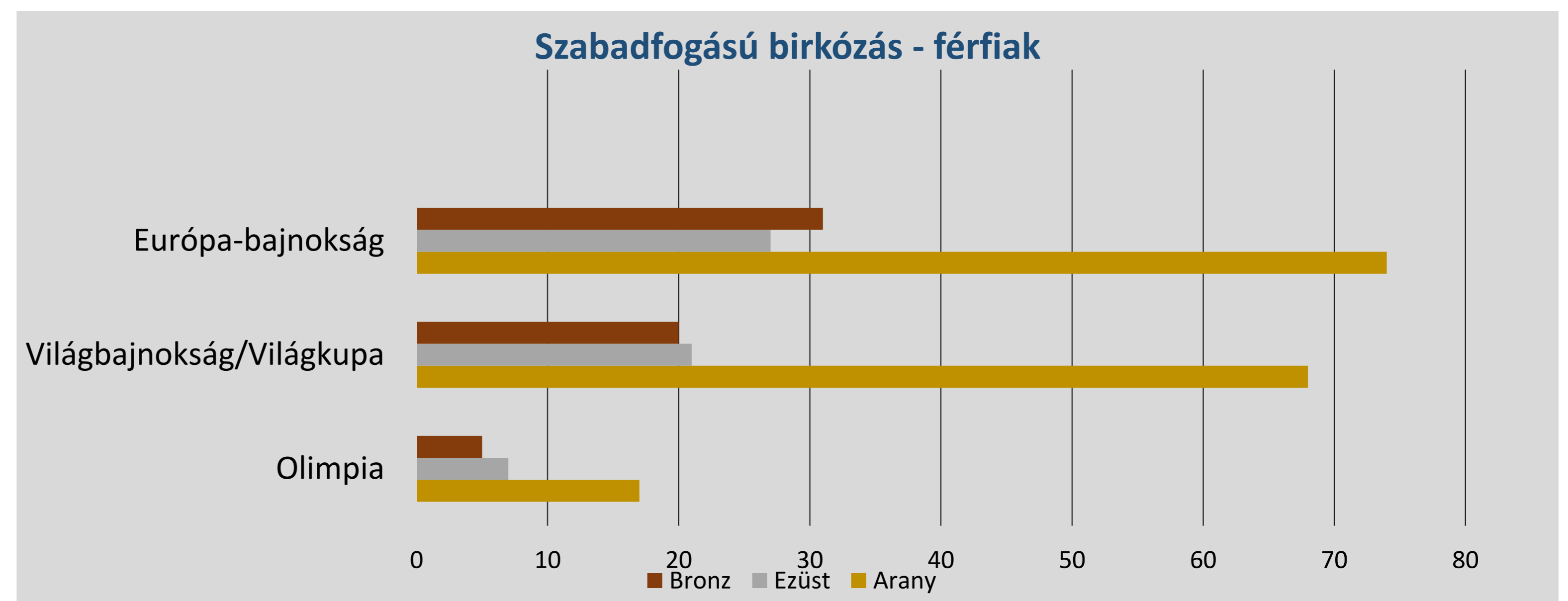
Reagálva a nézők érdeklődésére és a sportgazdaságot érintő változásokra, a birkózó szőnyegen töltött hosszú évek után a dagesztáni fiatalok a kevert harcművészetek (MMA) világában is félelmetes ellenfélle nőtték ki magukat. (2. kép)

A dagesztáni harcművészek és küzdősportolók megjelenése a nemzetközi sportvilágban elkerülhetetlen témává vált sikereik miatt. A sport mint a felemelkedés és a kitérés lehetőség eszköze nem egyedi, példaként említhető a magyar olimpiaközpontok lehetősége is az 1956-os melbournei olimpia után. Több sportolónk kapott meghívást az Egyesült Államokba és többen kaptak sportolói ösztöndíjat is neves egyetemeken az USA-ban. Mindez természetesen kecsesítő volt a szocialista ország fiataljai számára és ezért éltek is a lehetőséggel. (Hideg, 2016)

II. Kutatás módszertan

A vizsgálat célja, hogy bemutassa a sportnak, valamint a sportpedagógiának azt a különleges arcát, amely a megszokottól eltérő helyzetekben megoldást jelenthet, akár egy egész országot érintő, súlyos problémára is. Megismertesse a dagesztáni nép sajátos sportéletét. Sorra vegye a térséget érintő problémákat, valamint rámutasson arra, hogyan képes a birkózás prevenció alternatívaként szolgálni a terrorizmussal szemben.

Bemutassa a dagesztáni sportolók eredményeit világversenyeiken. Igazolja, hogy az elmúlt évtizedekben rohamosan növekedik a dagesztáni sportolók száma a nemzetközi sportéletben, valamint, hogy egyéni sikereiket számszerűsítse, ezzel bizonyítva a dagesztáni sportolók értékét és lehetőségeit a világ számos területén.

1. Ábra Megközelítő összesítés a dagesztáni, szabadfogású birkózó érmek számáról a <http://wrestdag.ru/> oldalon feltüntetett sportolók eredményei alapján

Vizsgálati módszerként dokumentumelemzést és statisztikai adatok elemzését választottuk.

Kutatói kérdések:

K1 A sport valóban kitérés lehetőséget biztosít a fiatalok számára?

K2 Milyen nemzetközi példák vannak a sport felemelő erejére?

K3 Milyen eredményeket érnek el világversenyeiken a dagesztáni fiatalok és ez hatással van a következő generációk erkölcs és értékfelfogására?

FLYWEIGHT	LIGHT HEAVYWEIGHT	HEAVYWEIGHT
DEIVESON FIGUEIREDO CHAMPION	JAN BLACHOWICZ CHAMPION	FRANCIS NGANNOU CHAMPION
1 Brandon Moreno	1 Glover Teixeira	1 Stipe Miocic
2 Askar Askarov	2 Jiri Prochazka	2 Derrick Lewis
3 Alexandre Pantoja	3 Aleksandar Rakic	3 Cyril Gane
4 Alex Perez	4 Thiago Santos	4 Curtis Blaydes
5 Joseph Benavidez	5 Dominick Reyes	5 Alexander Volkov
6 Brandon Royval	6 Anthony Smith	6 Jairzinho Rozenstruik
7 Kai Kara France	7 Magomed Ankalaev	7 Shamil Abdurakhimov
8 Rogerio Bontorin	8 Volkan Oezdemir	8 Walt Harris
9 Matt Schnell	9 Nikita Krylov	9 Augusto Sakai
10 Tim Elliott	10 Johnny Walker	10 Chris Daukaus
11 David Dvorak	11 Ryan Spann	11 Marcin Tybura
12 Raulian Paiva	12 Misha Cirkunov	11 Blagoy Ivanov
13 Sumudaerji	13 Jim Crute	13 Tom Aspinall
14 Matheus Nicolau	14 Paul Craig	14 Sergei Pavlovich
15 Amir Albazi	15 Jamahal Hill	15 Aleksei Oleinik

Az kevert harcművészetek világának legnívósabb szervezetében (Ultimate Fighting Championship – UFC) jelenleg 30 orosz küzdősportoló harcol aktívan, akik közül 16-an dagesztáni származásúak. A feltüntetett rangsorok a jelenlegi legkiemelkedőbb eredményeket hivatottak szemléltetni. Rajtuk kívül a Top10-es szférába tartozik még Islam Makhachev, aki könnyűsúlyban mérkőzik, illetve a középsúlyú harcos, Omari Akhmedov, aki a ranglista 13. helyét foglalja el súlycsoportjában. A 16 sportoló közül 4 személy veretlenségi szériában van.

IV. Irodalomjegyzék

Bilalov, M. I. (2015). Traditions and Tendencies of the Dagestan. Open Journal of Social Sciences (old.: 165-173.o.). Makhachkala, Russia: Dagestan State University.

Hideg, G., (2016): Sport- pedagógia- politika és az 1956-os melbourne-i olimpiai játékok, HERA Évkönyvek

Dagesztáni Birkózó Szövetség honlapja Forrás: <http://wrestdag.ru/> (megtekintés ideje: 2021. 04.23.)

Ultimate Fighting Championship honlapja, Forrás: <http://ufc.com> (megtekintés ideje: 2021. 04.23.)